

Tiedote

FROZEN GARDENS 13.11. – 30.11.2021 Galleria Mältinranta

Jaana Erkkilä & Eija Timonen

Mennyt ja nykyisyys ovat kokemuksessamme samanaikaisesti läsnä. Mielikuvat ja muistot lipuvat toisiinsa, kunnes ne hautautuvat seuraavien assosiaatioiden taakse, näkeminen ja muistaminen ovat jatkuvassa liikkeessä. Muistojen tavoin myös materiaallinen ympäristömme elää.

Elämä ja kuolema, vesi ja jää, pimeys ja valo, unohdus ja muistaminen kietoutuvat ja kerrostuvat toisiinsa. Jäätynyttä puutarhaa voidaan pitää tämän prosessin eräänä metaforisena ilmentymänä.

Eija Timosen jääaiheisissa valokuvissa tarkastellaan kysymystä näkemisestä ja sen kohteesta, mikä on valon heijastuksen tuottamaa illuusiota ja mikä konkreettista, mikä pysyvää ja mikä kohta häviävää. Teoksissa kohtaavat elollinen ja eloton maailma, niiden häilyvä raja. Jäätynyt puutarha asettuu metaforisesti juuri tälle rajalle, se on elollinen, vaikka vaikuttaa kuolleelta. Timonen tutkii kuvissaan ja leiketöissään jäätyneen puutarhan teemoja myös luonnosta kaikkialta löytyvän symmetrian kautta.

Jaana Erkkilän tilaan levittäytyvissä grafiikan vedoksissa kohtaavat kuvalliset tarinat muodostaen uusia kertomuksia alun perin toisistaan irrallisina syntyneistä laatoista. Erkkilä käsittelee elämän metafysisiä ulottuvuuksia tehden visuaalisia viittauksia niin nykytaiteen kuin kansantaiteenkin kuvastoon. Luonnolla on näkyvä rooli hänen töittensä ympäristöissä. Jaana Erkkilä on taidegraafikko, joka toimii Taideyliopiston vararehtorina ja on Lapin yliopiston kuvataiteen professori.

Eija Timonen on mediatieteen emeritaprofessori Lapin yliopistossa ja dosentti Aalto-yliopistossa. Hän on vuosia kuvannut jäätä niin talvella luonnon jäällä kuin kesällä studiomaisissa olosuhteissa. Jäätä eri olomuodoissaan kuvaten Timonen luo ajallisia ja tilallisia näkymiä, joissa mikroskooppinen maailma laajenee kosmologiseksi maisemaksi.

Jaana Erkkilä:

Kiihkeästi teknologistuvan maailman myllerryksissä yhteys luontoon tuntuu minulle henkilökohtaisesti yhä merkityksellisemmältä, suorastaan elinehdolta. Jollekin luonto on puutarha, kasvi ikkunalla, ja jollekin se on runsaudensarvi puineen, hyötykasveineen, laajoine erämaineen, metsineen, vesineen, villoine eläimineen. Minulle se on kaikkea tätä, ja myös yhteyttä mielikuvituksen todellisuuteen, jossa asustavat ikaikaiset oudot olennot taivaan tanhuvilla ja syvällä maan sisällä, merien uumenissa.

Käsityöhön perustuva puupiirros- ja linokaiverrus on tapani ajatella ja tehdä sisäistä maailmaani näkyväksi ja toisten kanssa jaettavaksi. Teokseni ovat eräänlaista viittaustaidetta. Teen havaintoja ympäristöstäni, lainaan lukemistani kirjoista, viittaan taide- ja kulttuurihistoriallisiin kuviin, ja

rakennan kaikesta tästä eräänlaista tilkkutäkkiä, mielen karttaa, jossa toisiinsa varsinaisesti liittymättömät asiat muodostavat uusia, itsellenikin yllättäviä kokonaisuuksia.

Suomessa, Euroopan pohjoisimmassa koilliskolkassa, on meillä kaikilla mahdollista rakentaa ainutlaatuinen, yksinkertainen luontosuhde asumme kaupungissa tai maaseudulla. Tämä ei ole itsestäänselvyys kaikkialla maailmassa, ja toivottavasti tämä etuoikeus ei ole meilläkään katoavaa ja muutu tulevaisuudessa yhdeksi muistoksi menneisyydestä.

Helvi Juvosen sanoin kohotan maljan kaikelle elolliselle: ”Jäkälä nosti pikarinsa hauraan: nyt malja elämämme rikkaukselle.”

Eija Timonen:

Kasvu ja horros kietoutuvat toisiinsa jäätyneessä puutarhassa. Puutarha herättää meissä kauneuden, hedelmällisyyden ja kulttuurin viljelyn mielikuvia, mutta kylmyyden kangistamana siinä ilmeneekin kuolema, kato ja ikiuni. Talven valtaamassa puutarhassa voi nähdä abstraktimpiakin merkityksiä, kuten hengen viljelyn päättymisen tai erilaiset dystooppiset näyt. Tunnelma jäätyneessä puutarhassa voi näyttäytyä talviyön maagisena hiljaisuutena, kaiken elävän tiedottomana unena, melankoliana, jopa kauhun värittämänä. Entä millainen on jäätyneen puutarhan puutarhuri? Lumihutaleessa näkyvä symmetria on myös osaltaan ohjannut tässä näyttelyssä näkyvän jäätyneen puutarhan rakentamista: Elollinen luonto on täynnä symmetriaa, eläimet ja ihmiset rakentuvat symmetrisesti, niin myös kasvikunta. Näemme kaikkialla kahdenvälistä, säteittäistä tai pallomaista symmetriaa.

Osa valokuvistani on tehty siten, että olen ensin maalannut akryyliväreillä jäätyneen puutarhan synnyttämiä mielikuvia. Sen jälkeen olen valokuvannut maalauksiani jään lävitse ja lopuksi kaksintanut valokuvan niin, että kuva avautuu keskeltä kuin kirjan aukeama ja sen molemmat puolet ovat symmetrisiä, toistensa peilikuvia. On ollut jännittävää huomata, miten tämä symmetrian rakentaminen synnyttää mielikuvia aivan kuin olisin kokoamassa rosarch-testin värikästä versiota jäätyneessä puutarhassa – ice arch testiä?. Ilmaisukeinot laajenevat tässä valokuvallisista tekniikoista sekatekniikkaan. Myös leiketöissä olen osin soveltanut symmetriaa, löytöretkeilyt visuaalisen kielen maailmoissa.